

prej v nekem spisu smeši kneza Windischgrätzta, češ, da glavna oseba pri omenjenem popotovanju ni bil on, ampak poslanec Klun, in knez le njegov sodrug (Mitläufer). G. Klun nima nobenega vzroka obiskovati kočevskih volilcev, ker on v tem okraju ni bil voljen, ter je le kot vljuden sosed zaradi družine spremljal kneza, ki po omenjenih krajih prej še nikoli ni hodil. Tako so tudi povsod o tem spremstvu sodili, ne izvzemši „prebrisanih“ Ribničanov.

Dalje trdi omenjeni spis, „da so le „klerikalci“ v Slovenski vasi kneza sprejeli s streljanjem, drugim Kočevarjem pa se je zdelo breztaktno, da je knez k nemškimi volilcem prišel v družbi duhovnega gospoda, čigar (?) list „Slovenec“ je unidan priporočal odpravo kočevske gimnazije ter jako nepristojno (?) ogrdil njenega vodjo, ki z velikimi osebnimi žrtvami revnim učencem sosednih kočevskih vasi oskrbuje podporo“. Kar se tiče kočevske gimnazije, za gotovo vemo, da bi se bili naši slovenski poslanci, ako bi bilo treba, za njen obstanek enako goreče potegnili, kakor za gimnazijo kranjsko, ker so prepričani, da je za vsako deželo bolje, ako ima več višjih šol, in ker večje izobraženje tudi Kočevarjem iz srca privoščijo; ako bi pa ta gimnazija imela roditi sad, ki bi ne bil Kočevju na korist, pač pa deželi naši na sramoto, potem bo vsakdo z nami vred sprevidil, da bi jo bilo bolje odpraviti. Tudi o g. vodji vemo, da povsod nabira učencev za svoj zavod, ter jih sprejema celo iz dverazrednih šol in revnejšim išče hrane po hišah, samo da dobi več šolarjev. To je gotovo hvale vredno, to pa gotovo ni hvale vredno, ako so c. k. osebe najhujši privrženci liberalnih, vladi nasprotnih kričačev in moralični stebri bande, ki je hotla v Kočevju s pouličnim rogoviljenjem pokazati svojo nemško omiko! Tega dozdej še nihče ni zavrnil in naš g. dopisnik nam zamore navesti več dogodkov, ki to potrjujejo. Tem ljudem in „Laib. Wochenblattu“ bi bilo po znanem pregovoru „similis similibus gaudet“ — ali kakor pravimo po domače, „gluha vkup štriha“, se ve da ljubši, ako bi bil kneza spremljal človek njihove baže, kakor pa da je prišel v družini duhovnika, da pa pošteni Kočevarji tako ne sodijo, pričate pismi, ki ji dalje zdolaj objavimo.

„Laibacher Wochenblatt“ ima namreč v ravno isti številki dopis iz Kočevja, ki je po vsi svoji obliki kakor jajce jajcu podoben litijskim dopisom v nekdanjem „Laib. Tagblattu“ iz tiste dobe, ko je sedanji c. k. okranjski zdravnik kočevski dr. Eržen žalostnega spomina tam bival. V tem dopisu dopisun pravi, da se vsakdo spominja, da so se Kočevarji vsled dogovora lani pri volitvi kneza Windischgrätzta zdržali volitve v državni zbor in so mu le trije odpadniki dali svoje glasove. Dopisunu se menda v glavi meša, sicer bi moral vedeti, da se je ta volitev vršila leto s 3. januarja in ne lani, in da knez v Kočevju ni dobil samo 3 glasov, ampak 23, med kojimi je še zmerom 14 kočevskih, ako odštejemo 9 belokranjskih. Dalje bi moral vedeti, da ga iz srednjevaške občine ni volil samo g. župan Perz, ampak tudi vsi drugi volilni možje, in da se knez v Slovenski vasi ni predstavil samo županu, ampak vsem pri g. županu zbranim volilcem, katerih je bila soba natlačena.

Ako je dopisunu tako dobro podučen, bi moral tudi vedeti, da v Slovenski vasi gosp. Klunu ni bilo treba biti za tolmača, ker so bili tam zbrani samo nemški volilci, ki so nemški govor kneza prav lahko razumeli. Ker so pa možje med drugimi željami, ki so jih knezu pismeno izročili, imeli tudi to, da bi se cesta med Ljubljano in Kočevjem vrstila med velike ceste, pojasnil je g. Klun kot deželni poslanec možem, da ta reč ne zadeva državnega zbora, ampak deželni zbor, ter je ob enem razložil, kaj da se je o tej zadevi v deželnem zboru že storilo. Tudi on je govoril nemški, kateri jezik pa ne njemu ne nam še nikdar ni veljal za jezik hlapčevski (Sprache der Hausknechte), ampak menda samo dopisunu, ki se kaže res še bolj surovega in zarobljenega, kakor je kak „hausknecht“. Le človek, ki je zmešane pameti, ali pa najzlobnejšega značaja, ali pa sam odpadnik (renegat), zamore poštene možje, ki jim še ni vreden čevljev snažiti, imenovati odpadnike in resnico tako presukati, kakor se je zgodilo v „Laib. Wochenblattu“.

Še bolj lažnjivo je to, kar slaboumni dopisun čenča o dogodku v Kočevskem mestu, „kjer je boje le nek „političen bravec“ poslušal njune razgovore o ljudski ekonomiji in

zlasti o havziranji.“ Gg. državna poslanca sta se v Kočevju mudila samo zato, da sta se konja počila in napasla, ter sta sedela dopoldne in zvečer v krčmi g. župana Brauneta samo v njegovi družini in se pogovarjala o navadnih rečeh, o političnih vprašanjih pa prav nič ne. „Politični bravec“ in morda tudi poulični razsajalci se menda v Kočevju zbirajo le v krčmah, kjer c. k. okranjski zdravnik dr. Eržen svojo politično modrost prodaja. Da so ti razsajalci njegovega duha, kaže grdi dopisun s tem, da njih surovo obnašanje v „Laib. Wochenblattu“ zagovarja. Kakor je bilo v „Slovencu“ že povedano, je zvečer pri odhodu kneza v kotu pri mostu in farovžu kakih 6 pouličnih falotov zakričalo: „Pereat Windischgrätz! Pereat Klun!“ In eden izmed njih je tudi z nekim plohom ropotal. Drhal je menda mislila, da bosta poslanca v Kočevju prenočila, in jima bo napravila mačjo godbo. Ko je pa vidila, da se odpravljata proti Ribnici, zbrala se je hitro na omenjenem kraju ter ju pozdravila s pouličnim razsajanjem. Dopisun to ravnanje opravičuje, češ, da je bilo vsled sijajnega sprejema v Slovenski vasi tako potrebno, kakor je potrebna pika nad črko i, da pa ni veljalo knezu, ampak le njegovim klerikalnim nazorom. Trezni in pošteni Kočevarji pa o tem, vse drugači sodijo, kar pričate prej omenjeni pismi župana kočevskega in srednjevaškega ki ji tukaj priobčimo. Pismo župana kočevskega g. Brauneta do g. Kluna, s katerim sta bila prijatla od mladih let, se v natančni slovenski prestavi glasi:

Gospodu Karolu Klun-u, duhovniku
sedaj bivajočemu v Prigorici!

V svojo žalost sem danes zvedel, da je med tem, ko se je Vaš voz peljal iz mesta, več ljudi vsled dogovora ropotalo. Ako bi imela Ti ali Njih Svetlost to za kako razžaljenje (Insultation), štejem si ko župan v dolžnost, izreči svoje milovanje, da se je kaj takega zgodilo, in da se v srenji, v kateri imam jaz čast županovati, še taki ljudje nahajajo, ki vsled svoje strasti in breztaktnosti mirnim popotnikom, ki se iz nobenih političnih namenov v mestu ne mudé, napravljajo neprijetne dogodbe. Zagotavljam, da splošnje prebivalstvo ta dogodek graja, ostanem s spoštovanjem

Braune m. p.

šli, in tega tudi vedeti ne more, ker kje je bil on, ko so prišli laški kupci z njimi sem! Saj so komaj sami vedeli, kako blago imajo.

Od te strani toraj ni nič, a plošče, plošče! Kako so te prišle v njegovo sobo in celó v posteljo? Kdo ga je videl, ko jih je zakopaval v temni noči pod križem? Da, pod križem! Hudobni duh je zapeljal Izaka, da jih je ravno pod križem zakopal. To je maščevanje Nazarenca! Moder oče, ki je učil Izaka, naj se križa ogiba, kjerkoli ga vidi. — Pa ne! Tisti Nazarenc je dobro pribit na križ, on ni izkopal plošč, to je storil kak njegovih krščevnikov, ali kateri? Kdo bi bil pogledal v zaklenjeno predalo njegovega srca, da bi bil bral v njem te njegove najtajnejše skrivnosti? Ni ga nobenega, če še tako premišljuje in ugiba.

Ubogí Izak! Zakaj si pil vino, zakaj si ga pil preveč? Do svojega „svaka“, ki je bil tisti nesrečni večer s tabo, nimaš najmsnjšega suma, ker v tvojo ječo še ni proirla novica, da je ta svak vzel in odpeljal ti že nevesto, zidovja ječe take novice ne predero, posebno če je kdo trdno zaprt in sam, kakor ti, ki moraš biti, dokler tako trdovratno vse tajiš. Taka je postava, ki te ima zdaj v pesteh.

Tsk je Izak v ječi. Preiskava pa vendar napreduje, skrbno se poprašuje po ljudeh, ki so ponarejene bankovce izdajali, in tudi po drugih, ki bi o tem kaj vedeli. Oglasi se pa le ribič, ki je judu prodal dve plošči, ne vedoč, kaj da so, in ji tudi spozná, komu ji pokažejo; našel ji je v morji, kjer ste se mu v mreže zapletli; drugega ne ve nič povedati.

Čemu bo sodnija dalje pozvedovala? Dokazov zoper Izaka je dosti; plošči in najdeni po njih narejeni desetaki so bolji ko sto prič, toraj se preiskava sklene in zatoženec postavi pred sodnijo, da ga ta sodi.

Izak Barteles tudi tu trdovratno taji in priseza pri Abrahamu in Izaku, da je nedolžen ko novorojeno dete. Na nobeno vprašanje ne dá drugzega odgovora ko: „naj me kaznuje Bog, če jaz o tem kaj vem! Vse je bilo podtaknjeno mi, ker moram imeti kakega skrivnega sovražnika.“ Ko ga pa prašajo, kdo bi bil, maje z ramami in molči.

Za pričo je poklican tudi direktor fabrike, pa le za to, da pojasni privatne razmere med seboj in zatožencem.

„Zatoženec bi bil imel postati vaš zet?“ ga praša predsednik.

„Da!“ odgovori direktor kratko.

„Vzeti je imel vašo mlajšo hčer, ki pa je zdaj že omožena, je li?“

„Že nekaj mesecev“, pritrđi direktor.

Pri teh besedah se potegne telo juda, ki je do zdaj skoro neobčutiljivo čepel na svojem stolu, spne se kvišku, kakor da bi ga bil gad pičil, in zaupije:

„Albina omožena? Kdo jo je vzel?“

Na to ni odgovora, predsednik ga celó opomni, da naj tiho bo in ne moti priče, ker to ga nič ne briga; a Izak ostane pri tem, da hoče zvedeti, in tako pové direktor, da je Albina zdaj žena Janezeva.

Zdaj naj bi kdo videl juda, kako se vije, pači obraz, vzdiga roke in maha z njimi, obrača oči, kakor da bi ga božjast lomila, in slednjič spusti iz sebe hripav glas:

„Oj, jaj, jaj, ta me je spravil v nesrečo, ta je podteknil mi plošče, Bog me kaznuj, če ni res! Tisti večer — naj ga strela vdari! Jaj, jaj! Oče so mi rekli: „ne pij vina“, a jaz sem ga pil; jaj, jaj!“ (Dalje prih.)

NB. Ako bi se omenjeni dogodek objavil, kar pa ne želim, dovolim to pisanje porabiti.

V Kočevji 30. septembra 1880.

Pismo srednjevaškega ali starecerkviškega župana pa se v slovenski prestavi glasi:

Prečastitemu, blagorodnemu gospodu
K. Klun-u!

Z največim veseljem smo 29. septembra pričakovali in sprjeli Njih svetlost kneza Windischgrätza kot svojega zastopnika in državnega poslanca naše občine, ki je bil od Vas spremljevan od občinskih zastopnikov in drugih posestnikov, najljubeznivejši (aufs willkommenste) pozdravljen. Ko so se pa Njih Svetlost od tukaj poslovili in peljali skoz Kočevje, smo zvedeli, da se jim je v naše največe strmenje v Kočevji nečast napravila, in da so se nekteri celo drznili Njih Svetlost zasramovati, kar mene kot načelnika občinskega in celi zastop jako boli. Njih Svetlost so bili gotovo jako razžaljeni. Prosimo Vas toraj gosp. Klun, da nas pri Njih Prezvzišenosti opravičite, da nam Njih Svetlost ne bodo nasprotni, ampak nas izgovorili, ter nas spoznali kot svoje najzvestejše somišljenike in volilce.

Pri Stari cerkvi, 3. oktobra 1880.

Per z m. p., župan.

Prav po hinavsko dopisun sklepa svoj dopis: „Ako si hoče knez Windischgrätz za Kočevje pridobiti kakih zaslug, naj dela na to, da se bodo samovoljno drugim okrajem pridejane nemške mejne občine, ki po jeziku in pravici k nam pripadajo, združile v en volilen okraj.“ Ali je mar naša stranka delala sedanjji volilni red? Ali mar ni nekdanja nemško-liberalna vlada ravno zato kočevskega mesta združila z Ribnico in okraja kočevskega z okraji slovenskimi, da bi tem laglje slovenski kandidati propadali? Tudi mi smo te misli, da naj se kočevski okraj z mestom vred vstanovi kot en volilen okraj, ter so naši poslanci to že večkrat tudi Kočevjarjem nasproti izrekli, ne da bi bili sveta potrebovali od zmešanega „Wochenblattovega dopisuna?“ Ako hoče, pojdemo pa še dalje, ter zahtevali, da naj se od kočevskega nemškega okraja ločijo slovenski sodajski okraji, naj se za nje v Ribnici vstanovi posebno okrajno glavarstvo, lasten c. k. okrajni zdravnik, lastna lekarna itd. itd. Dopisun naj potem ostane v Kočevji med poulično drhaljo, kateri ga prav radi prepustimo, poštenim in pametnim Kočevjarjem pa ga ne privoščimo.

Politični pregled.

V Ljubljani 3. novembra.

Avstrijske dežele.

V avstrijski delegaciji, kjer imajo ustavoverci večino, so se delegati v zadnjem trenutku med sabo sprli. Prej se je sploh govorilo, in vsi listi so tako pisali, da letos ustavoverci vojnemu ministru ne bodo sitnosti delali; po teh listih smo tudi mi tako poročali. Zdaj na enkrat pa so si ustavoverci stvar premislili; najprej so hoteli vojnemu ministru odbrisati čez dva milijona; zdaj so že toliko odjenjali, da hočejo le še 1,300.000 glid. odbrisati, in sicer je rekel Sturm, da naj se vojaki bolj dolgo na odpustu pusté, da se bo ta svota prihranila. Vojni minister grof Bylandt pa neče nič slišati o tem, in pravi, da se morajo vojaki vaditi, če bodo zmirom na odpustu, potem ne bodo nič znali, in to bo slabo za Avstrijo. Čeravno je avstrijska delegacija z 10 proti 8 glasovi sklenila, da se mora ta svota odbrisati, vendar ni dvoma, da bo vojni mini-

ster vse dobil, kar zahteva, ker bodo najbrž ogerski delegati enoglasno zanj glasovali. Bylandt je kazal tudi na velike stroške, ki jih prizadeva Bosna, in da bo treba tam železnice zidati.

Ker je grof Vodzicki prevzel mesto gvernerja deželanske banke, prišla je vlada v zadrego, koga bi naredila namesto njega za **dežel. maršala v Galiciji**. Ni dobiti pripravne osebe med poljskim plemstvom, kak drug pa ne more v Galiciji maršal biti.

Liberalni listi napadajo vrliga **škofa linškega**, ker se je potegnil za vero in za cerkvene postave. Ko se je namreč zadnjo nedeljo od maše domu peljal, videl je mestne delavce, kako so tlak po ulicah popravljali. Za vero vneti škof je stopil iz voza, šelk delavcem in jih rašal: „Ali ste vi katoliški kristjani?“ Odgovoré mu, „da so.“ „Ali ne veste, kaj je Bog rekel: šest dni delaj, sedmi dan pa praznuj?“ prasha visoki gospod nadalje. Delavci so se izgovarjali, da bi službo zgubili, če bi ne hoteli delati. Takoj se je škof odpeljal domu in pisal linškemu magistratu, da on protestira, če se nedelje in prazniki na tak način skrunijo. — To lepo in možato postopanje škofa Rudigiera ne najde milosti pred očmi liberalcev. Sicer vedno pravijo: „duhovnik naj se ne briga za politiko, on naj le vero uči in brani;“ tukaj se pa škof ni potegnil za kako politično reč, ampak za čisto versko, namreč za posvečevanje nedelj in praznikov; pa precej so liberalci tukaj in pravijo, da je to grdo od škofa in da on nema te pravice. Če duhovnik nema pravice, greha karati ali pa ljudstva učiti, kaj je prav, ktero in kakošno pravico pa ima potem?

Vnanje države.

Ministerska kriza v **Srbiji** je rešena. Ristič je le odstopil, in sostavilo se je ministerstvo iz stranke, koje organ je bil časnik „Videlo“, Rističevi vladi protiven list. Nemški listi imenujejo to stranko „mladokonservativno;“ mi za vse poročila nemških listov o Slovanih ne damo nič, ker vemo, da so ti listi o slovanskih zadevah navadno slabo podučeni, vrh tega pa še iz hudobije in sovražtva resnico hudo popačijo.

Novi ministri se imenujejo: Milan Piročanac je predsednik in minister pravosodja; Miljutin Garašanin ima notranjo upravo; Čedomil Mijatovič bo vodil zunanjo politiko in finance; Stojan Novakovič ima šolstvo, Jevrem Gudovič pa javne stavbe; general Miloško Lešjanin pa je postal vojni minister. Nekdajnega ministra Čumiča je nova vlada precej iz ječe spustila; obljubuje reforme v postavodaji in notranji upravi. Obravnave zaradi kupčijske pogodbe z Avstrijo se imajo v kratkem zopet pričeti. — Veliko vprašanje je le to, odkodi dobi nova vlada večino v skupščini, če je res, da ima Ristič dve tretjini poslancev na svoji strani. Nas pri vsem tem veseli, da le Marinovič ni postal minister, ki se je vsem Jugoslovanom pristudil s svojim obnašanjem o priiliki hercegovske ustaje.

Izvirni dopisi.

Iz Ribnice, 1. novembra. (Naša cerkev. — Nova jama s kapniki.) O slikah v naši cerkvi ste ob kratkem že unidan poročali. Naj o tem krasnem delu, ki je naši cerkvi v prelep kinč, mojstru pa v veliko čast, še nekoliko spregovorim. G. Wolf je pri razvrstitvi svojih slik pokazal, da mu duh cerkvene umetnosti ni neznan, in da je zaslužil pohvalo, ktero mu

je pri blagoslovljenju prezbiterija javno izrekel govornik g. Klun, ki je v prvem delu svojega obširnega govora razložil vzroke, zakaj se cerkve kinčajo s sv. podobami, v drugem pa kazal, kako da nove slike zadostujejo tem zahtevam. Tudi jaz se hočem v tem spisu držati vrste njegovih temeljnih in duhovitih razlogov. Na najočitnejšem prostoru ravno nad velikim altarjem, kamor se pri vstopu v cerkev najpred obrnejo oči, zagledamo prekrasno in veličastno podobo presvete Trojice, okoli ktere je mnogo angeljev v pobožno molitev zamaknjenih. Ta prostor je za presveto Trojico najprimernejši, ker je ona temelj naše sv. vere, in nas opominja na vse, kar je Bog kot naš stvarnik, odrešenik in posvečevalec za nas storil, in kar smo tudi mi presv. Trojici dolžni. Kar pa imamo o njej verovati, zapopadeno je v sv. pismu stare in nove zaveze, pa v ustnem izročilu sv. cerkve. In na to nas opominjajo slike ob stenah prezbiterija, in sicer na stari zakon Mojzes pa sv. Janez Krstnik, na novega pa sv. štirje evangelisti, in na ustno izročilo štirje cerkveni učeniki Hieronim, Ambrož, Avguštin in Gregor, ki so vsi prav izvrstno izdelani vsak s svojim navadnim znamenjem, katerih posebne pomene je g. govornik na kratko razložil. Križni svod pred sv. Trojico je ponočnemu s svitlimi zvezdami posutemu nebu podoben, kar pa po razlagi g. pridigarja tudi ni brez pomena. Človeško življenje je namreč podobno temi noči, zvezde pa, ki to noč razsvetljujejo, so resnice naše sv. vere, kakor nam jih sv. cerkev razklada. In kakor so se v starih časih mornarji po zvezdah ravnali, da na neizmernem morji niso zgrešili prave poti, tako tudi mi gotovo srečno dojdemo v zavetje, ako se pri svojem pozemeljskem popotovanji ravnamo po svitlih zvezdah, ki nam svetijo, po svetih resnicah naše vere. Obloki in stebri so okinčani s krasnimi arabeskami, doljne stene pa so raznemu marmeljnu enake. Barve so žive in delo vse skupaj tako lepo soglasno in enotno, da vsakemu dopada na vso moč. Po sostavi g. slikarja se je tudi vsa druga cerkev od znotraj lepo prebelila z raznimi barvami, splošnje z rumenkasto barvo, med ktero se beli obloki kaj lepo vjemajo. Naša cerkev, že prej veličastna, je zdaj zares jako krasna in bi se pristovala tudi za kakšno škofijsko stolico ali katedralo. Cerkvene siovesnosti se je vdeležilo 24. oktobra 13 duhovnikov iz sosednih fara, okrajni glavar kočevski g. Merg, okrajni komisar g. Pichler, pa okrajni sodnik ribniški, gosp. Peharc, kar je bilo ljudem posebno všeč, ker je naše ljudstvo prepričano, da je za splošnji blagor tedaj najbolje, ako se duhovne in deželne gosposke med seboj lepo razumejo in druga drugo podpirajo.

Ko so unidan popravljali okrajno cesto iz Dolenjevasi v Grčarice, našli so ravno tam, kjer so voda Rakitniška zgublja v zemljo, veliko jamo s kapniki, po kateri omenjena voda pod zemljo odteka. Ker so pa požiralniki tako majhni, da vodo le počasi požirajo, obrnilo se je občinsko predstojništvo do deželnega odbora v Ljubljani s prošnjo, naj blagovoli poslati izvedenega inženirja, ki bi omenjeno jamo pregledal in preiskal, bi se li ne mogla odpreti tako, da bi se voda kar naravnost v jamo stekala. Dotični tunel bi bil komaj kakih 5 sežnjev dolg, pa bi bil našim kmetovalcem v veliko korist, ker Rakitnišica v malo urah tako hudo naraste, da skoraj vso dolino zaliva in vse poljske prideleke večkrat popolnoma uniči. Tudi so bolj notri morda lepi kapniki, ki bi zanimali še vnanji svet, kakor ga zanima jama

postojnska. Na vsak način je toraj prav, da se nova jama natančneje preišče.

Z Jalape v Meksiki, 15. sept. (Dalje.) Iz dosedaj popisane vidite, kako ima vsak pritepenec pravico nabirati „vojake“ in to brez razločka med mladimi in starimi, oženjenimi in neoženjenimi. Kako se jim potem godi, da so zaprti in pod strogim nadzorstvom ter se morajo večidel sami rediti po ženah ali znancih, to sem bil že v svojem prvem pismu aprila meseca t. l. popisal. Ravno tako sem nadrobno razložil tam, kako se pri nas voli za mestna starešinstva in druge ljudske zastope, in da vselej zmaga vladna stranka, t. j. voljeni so tisti kandidati, ki so vladi všeč, in tako je na čelu okrajni glavar, dokler mu je to po volji, uradniki pa postanejo tisti ljudje, ktere on mara, čeravno ima po ustavi pravico izbirati jih le ljudstvo. To je toraj tisto „veščanstvo ljudstva“, za katero se liberalci tako poganjajo, pa se pri tem opekó, če sami nimajo moči, da bi delali tako, kakor poveljniki in glavarji.

Omenil sem že, kako se delajo advokati brez družih šol, ko da so pri kakem advokatu bili nekoliko časa za pisarje. Toraj bi bil vsak nespameten, če bi se kaj prida učil, zato so više šole čisto nepotrebne. Uči se vsak, česar hoče, zato je še po tistih šolah, kar jih je, učencev sila malo. Naj Vam tu v kratkem obrisu podam načrt take šole za više ljudi.

Tu ima nek pravnik šolo za advokate s štirimi razredi, kjer se v štirih letih vsak lahko izuči za advokata. V prvem letu se uči „kandidat“ španjski brati, pisati in računati, v drugem letu španjsko slovnico in nekaj državnih postav, v tretjem ljudsko in rimsko pravo, v četrtem nekoliko fizike, državno postavo, civilne in vojaške zakone, prestane skušnjo, gre dve leti v odvetniško pisarno in — evo advokata! O zemljepisji svoje dežele ne ve nič, kaj še le o tujih ali svetu! Ne ve nič latinškega ali grškega, še manj kacega družega jezika, o drugih učenjakom potrebnih vednostih še govoriti ni.

Iz takih mož se potem sestavljajo sodnije, če že znajo kaj ali nič. Iz njih sestavlja se tudi tretji oddelek državne vlade. Prvi je namreč eksekutivni ali izvrševalni, t. j. predsednik, ministri, deželni in okrajni glavarji; drugi postavodajalni, t. j. poslanci, ki pa po večem še branja in pisanja zmožni niso; tretja vrsta so sodnije z višimi in nižimi plačanimi sodniki, potem pa z neplačanimi župani in podžupani, kteri imajo oblast razsojevati o civilnih pravadah do 500 dolarjev vrednosti. Vsaka druga reč gre v roke advokatom in višim sodnijam, pa advokati so silno dragi, da si marsikteri, če nima drobiža, skoro ne more pravice iskati. —

V tako mravljišče je bil prišel sem ubogi cesar Maks. Ker je hotel vse prestrojiti in vrediti po svoji dobri volji in tudi po evropskem kopitu, so mu vsi stanovi jeli kazati zobé. Liberalcem se je zameril zato, ker je hotel vpeljati boljše učne zavode, civilne in vojaške, da bi ne mogel več vsak nevednež vzdigati se v veljavi in do bogastva prenaglo, in da bi tako dobila država na čelo jedraatih, jeklenih mož; konservativcem pa zato, ker je potrdil cerkvam in duhovščini neugodne liberalne postave, in tako so ga oboji popustili, da je bil konec njegov žalosten, kakor veste. Če bi se bil manj oziral na liberalce, Bog ve, če bi se mu bila taka zgodila!

Domače novice.

V Ljubljani, 4. novembra.

(Pogreb vis. čast. kanonika gospoda vit. Hillmajerja) v nedeljo popoldne je bil slovesen, obila množica pogrebcev je pričala, kako je bil zmiraj veseli starček pri vsch stanovih prijubljen.

(Vseh svetnikov dan popoldne) je ob lepem vremenu vrela skoro vsa Ljubljana na pokopališču, na katerem so bili grobi ranjnih razsvitljeni in z vencí okinčani. Čitaloiški pevci so po stari navadi peli nagrobnice ob piramidi okinčani z imeni umrlih „Sokolov“, dijaki so okinčali gomile Vodnika, Čopa in Tuška. Tudi na vernih duš dan je bilo še veliko ljudi na grobovih rajnih svojih dragih.

(Ljubljanski mestni zbor) je v zadnji seji sklenil, vpokojenega gosp. Sveteca poklicati zopet na mesto magistratnega sekretarja s 1300 gld. plače; če bi pa ne maral priti, zgubi svojo pokojnino 300 gld. To ne meri drugam ko spraviti gosp. Svetca ob penzijo, ker da se ne bo nazaj vrnil in popustil notarjata, to že naprej vedó. Tako brezozirno ravna jo nemčurji povsod, kjer imajo moč. — Naši odborniki, posebnó dr. Zarnik, so se krepko upirali najprej tajni seji, potem pa predlogu odseka. Nemškutarji hočejo vsako tako stvar obravnovati v tajnih sejah, da bi ne prišla volilcem do ušes; zato bodo pa slovenski listi vsako tako reč, kakor je ta Svetčeva, vendar-le priobčeli, da bodo volilci zvedeli, kaj nemčurski gospodje na rotovži počenjajo.

(V čitalnici ljubljanski) je v nedeljo zvečer pokazala se prvokrat godba sedanjega tukajšnjega polka. Odlikovala se je tako, da je občinstvo navdušeno ploskalo vsaki točki. Ker bo odslej godla večkrat, bomo imeli še veliko mikavnih večerov, prav veselimo se jih. Prostor restavracije so bili do zadnjega kota polni.

Razne reči.

— Razglas obligacij kranjske zemljiščine odveze, ki so bile 30. oktobra 1880 izsrečkane:

S kuponi po 50 gld. št. 71, 283, 319, 350, 410, 473, 490.

S kuponi po 100 gld. št. 17, 105, 208, 463, 528, 539, 765, 843, 878, 916, 929, 970, 1030, 1068, 1131, 1178, 1278, 1335, 1526, 1530, 1594, 1638, 1649, 1706, 1716, 1830, 1941, 1962, 1970, 2008, 2143, 2271, 2302, 2381, 2418, 2431, 2470, 2558, 2572, 2579, 2595, 2625, 2707, 2878, 2933, 2935, 2951, 2981, 3116, 3133, 3137, 3183, 3192, 3193.

S kuponi po 500 gld. št. 5, 15, 16, 162, 224, 244, 342, 371, 389, 499, 615, 637, 651, 710, 803.

S kuponi po 1000 gld. št. 21, 75, 112, 156, 230, 238, 252, 306, 359, 469, 492, 527, 565, 569, 625, 635, 846, 872, 908, 963, 1014, 1142, 1163, 1197, 1209, 1335, 1487, 1507, 1515, 1525, 1662, 1688, 1698, 1774, 1783, 1794, 1824, 1833, 1843, 1869, 1981, 2059, 2082, 2093, 2094, 2264, 2330, 2362, 2372, 2386, 2505, 2572, 2614, 2625, 2643, 2706, 2725, 2748, 2836, 2861, 2865, 2869, 2870, 2882, 2930, 2935, 2948.

S kuponi po 5000 gld. št. 17, 314, 375, 619, 621.

Lit. A. št. 149 za 940 gld., št. 377 za 10.000 gld., št. 623 za 400 gld., št. 805 za 2960 gld., št. 850 za 90 gld., št. 1014 za 120 gld., št. 1242 za 200 gld., št. 1431 za 300 gld., št. 1476 za 100 gld., št. 1631 za 5000 gld., št. 1710 za 100 gld.,

št. 1799 za 410 gld., št. 1804 za 8100 gld., št. 1817 za 4600 gld.

S kuponi po 5000 gld. št. 386 z deležnim zneskom 1430 gld.,

Omenjene obligacije se bodo v izsrečkanih kapitalnih zneskih v avstr. velj. po šestih mesecih od dneva srečkanja po predpisu postavnih pravil v gotovem denarji pri kranjski deželni blagajnici v Ljubljani plačevale, ktera bo tudi za neizsrečkani znesek 3570 gld. obligacije št. 386 za 5000 gld. nove obligacije izdala.

Zadnje tri mesece pred zapadnim obrom zamenjuje (skontira) deželna blagajnica v Ljubljani izsrečkane obligacije, kakor tudi vse kupone kranjske zemljiške odveze proti 4% nem natančno po dnevih izračunjenem odbitku na korist zaklada kranjske zemljiške odveze.

Razun omenjenega se še to na znanje daje, da se lastniki sledečih že poprej izsrečkanih obligacij še niso oglasili za plačilo, namreč: s kuponi št. 74, 173, 260, 327, 465 po 50 gld;

s kuponi št. 29, 137, 209, 335, 413, 494, 601, 734, 976, 1003, 1157, 1180, 1360, 1409, 1436, 1484, 1485, 1508, 1538, 1544, 1836, 1843, 1885, 2057, 2114, 2194, 2322, 2690, 2816, 2817, 2837, 2864, 2874, 2937, po 100 gl.;

s kuponi št. 218, 220, 228, 434, 446, 569, 584, 655, 657, 753, 777, 802, po 500 gl.;

s kuponi št. 216, 218, 244, 735, 833, 856, 859, 949, 1025, 1490, 1501, 1532, 1533, 1632, 2103, 2160, 2522, 2599, 2653, 2695, 2754, po 1000 gld.;

s kuponi št. 52 in 306 po 5000 gld.

Lit. A. št. 635 za 190 gld.

Ker po nastopu za izplačanje izsrečkanih obligacij odločenega časa pravica na plačevanje obresti odpade, toraj se lastniki navedenih obligacij opominjajo, naj se oglasijo za izplačevanje kapitalnih zneskov, ter se bodo obresti, ako bi jih privilegirana c. k. avstrijska narodna banka na kupone iz dobe po nastopu za izplačanje kapitala odločenega časa izplačala, pri izplačanju kapitalnega zneska obligacij odtegnile.

— Časnikov v Rusiji izhaja 608, in s cer v ruskem jeziku 417, v poljskem 10 v letiškem 11, v estniškem 7 v finskem 2 itd.

— Kupčija s prešiči v Ameriki. Mesto Chicago v Ameriki ima največ s prešiči opraviti. V Evropo pošlje vsako leto skor tri milijone centov svinjskega mesa. Vsako leto se zakolje v tem mestu poldrugi milijon prešičev.

— Mesto Varšava silno hitro raste. Leta 1860 je štelo le 200.000 prebivalcev, zdaj jih ima že 350.000. Fabrik ali tovarn ima 258, kjer dela 12.800 delavcev.

Prostovoljna dražba.

Iz zapuščine ranjcega **Antona Kutnarja** se bodo na Piuski blizo Šent-Vida na Dolenjskem

dne 11. novembra 1880,

in ako treba, še sledeje dni, od 9. ure zjutraj naprej prodajalo vsako vrstno premakljivo blago, posebno:

Živina: govedna, konji, prešiči. Žito: pšenica, ajda, oves, ječmen. Hišna oprava — posebno lepe stariške omare in majoke, — vsakovrstno poljsko in gospodarsko orodje, — vinski sodi od 80 veder in menj.

Vse proti gotovemu plačilu, in da se koj vzame.

Tudi se bo naprodaj dalo zapuščinsko posestvo, cenjeno okoli 10.000 gl. (1)

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.